

Andrej Brence

POKRAJINSKI MUZEJ PTUJ - POROČILO O DELOVANJU ETNOLOŠKEGA ODDELKA V LETU 1998

Na oddelku je potekalo redno urejanje muzejske dokumentacije. Največ časa smo namenili ureditvi fonda pustnih mask. Poleg tega smo obdelovali zbirko slik na steklo, plakatov in preuredili oddelčno knjižnico. Očistili in zaščitili smo še številne manjše lesene predmete iz depoja.

Na terenu smo dokumentirali pustne prireditve v Ptujju in okoliških vaseh, letne sejme in druge prireditve v mestu. V jeseni smo pričeli z zbiranjem podatkov o vinogradništvu in viničarjih na območju Podlehnik ter o pustnem šemljenju v Zgornjem Gruškovju v Halozah. V začetku leta smo za muzej pridobili številne pustne like in predmete za nastajajočo zbirko mask. V drugi polovici leta pa smo kupili kompletno skupino pustnih oračev (konjiča, pokač, pobirač, plug in koranti) iz Zgornjega Gruškovja v Halozah in kopjaša iz Markovec na Ptujskem polju. (Omenjene like smo namestili v stalno zbirko in predstavili z zloženko na nedeljski matineji, 7.2.1999).

Pomagali smo pri ureditvi šolske etnološke zbirke v podružnični šoli v Stopercih v Halozah. Predmete zanjo so po domovih zbrali otroci in učiteljice.

Pri izdelavi spominkov smo sodelovali z oblikovalko Vilino Hauser iz Slovenj Gradca. Za izdelavo miniaturnih lesenih lutk pustnih oračev iz Lancove vasi, kurentov, picekov in vil se je navdušila po ogledu zbirke mask. Izdelki so bili jeseni leta 1998 nagrajeni s tretjo nagrado za spominek na sejmu GOST - TOUR v Mariboru.

S predlogom za izdelavo pustnih mask in spominkov smo sodelovali tudi pri programu PHARE za pospeševanje turizma v ptujski regiji.

Meseca decembra je RTV Slovenija snemala reportažo o zbirki mask in njenih novih pridobitvah. Reportažo je pripravil novinar Jadran Sterle.

Razstavna dejavnost

Januarja in februarja smo postavljali stalno zbirko mask z naslovom Zgodbe o tradicionalnih pustnih maskah. Jedro zbirke predstavljajo tradicionalni pustni liki s Ptujkega in Dravskega polja, s Haloz in Slovenskih goric, ki jim kot pustnemu sprevedu sledimo skozi pet razstavnih prostorov v drugem nadstropju gradu. Na ogled so pustni orači, ruse, medved, baba nosi deda, piceki, vile, plohariji, kopanja, haloški, jurek, cigani, hudič in koranti. Del zbirke je namenjen tudi sodobnemu in otroškemu maskiranju, kurentovanju in drugim pustnim prireditvam ter uporabi korantovega lika v umetnosti, filateliji, spominkarstvu in v druge komercialne namene. Pri postavitvi smo poleg obstoječega fonda muzealij uporabili tudi na novo pridobljene maske, ki smo jih kupili od folklornih društev in posameznikov. Poleg tega smo nabavili še nekaj sodobnih mask in ustreznih rekvizitov. Postavitev je dopolnjena z bogatim slikovnim gradivom, številnimi fotopovečavami, zvočno kuliso (glasba Milka Lazarja) in videofilmom. Natisnjeni so bili katalog, plakat in vabilo za razstavo. Avtorja razstave in tekstov v katalogu sta Andrej Brence in Aleš Gačnik. Uvod v katalogu je napisal

dr. Janez Bogataj. Zbirka je bila odprta na predpustni četrtek, 19.2.1998. Slavnostni govornik na otvoritvi je bil dr. Janez Bogataj, avtorsko glasbo pa je nastopil Lado Jakša iz Ljubljane.

Konec leta smo pripravili še razstavo Vinske etikete s preloma stoletja do druge svetovne vojne. Ta razstava sodi v serijo nedeljskih matinej, ki potekajo v muzeju zapovrstjo že drugo leto. Na njih posamezni oddelki predstavljajo posamezne sklope gradiva iz svojih fondov.

Tako smo 8. novembra v drugem nadstropju gradu razstavili vinske etikete ptujskih vinogradnikov in trgovcev z vinom od začetka 20. stoletja do konca druge svetovne vojne. Poleg teh je bilo razstavljenih še nekaj cenikov in vinskih kart, prav tako iz tega časa. Ob razstavi je bila natisnjena tudi zloženka. Avtor besedila in razstave, ki je bila odprta do 31. decembra 1998, je bil Andrej Brence.

S predmeti smo sodelovali tudi pri tujih razstavah. Za razstavo »Vom Hellequin zum Harlekin« Mythen und Masken v gradu Ebenau (Feistritz/Rosental) na avstrijskem Koroškem smo posodili osem pustnih mask oziroma rekvizitov. Razstava je bila odprta od 5.7.1998 do srede novembra 1998. Avtorica razstave je bila mag. Geraldine Klever iz Celovca.

Na oddelku smo bili konec leta 1998 zaposleni etnolog Andrej Brence, etnologinja - pripravnica Monika Simonič in dokumentaristka Smiljana Kovačec. Z mesecem majem 1998 je etnolog Aleš Gačnik zaradi odhoda v drugo ustanovo prenehal z delom v muzeju.

Magda Peršič

POROČILO ETNOLOŠKEGA ODDELKA NOTRANJSKEGA MUZEJA POSTOJNA ZA LETO 1998

Podobno kot že nekaj let tudi leto 1998 ni prineslo rešitve prostorske problematike Notranjskega muzeja, saj muzej še vedno nima razstavnih niti primernih depojskih prostorov. Zato tega je delovanje etnološkega oddelka omejeno, saj so onemogočene posamezne dejavnosti v sklopu redne dejavnosti.

V letu 1998 je etnološki oddelk Notranjskega muzeja pridobil 73 predmetov, katerih večina pripada bodoči depandansi muzeja - Fužini v Grahovem. Vsi pridobljeni predmeti so bili podarjeni.

V okviru **muzejske dokumentacije** je bilo evidentiranih 136 in dokumentiranih 41 predmetov, diateka se je povečala za 360 in fototeka za 52 enot. Opravljenih je bilo 23 terenskih dni.

Poleg etnološke dokumentacije sem kot bibliotekarka in vodja **muzejske knjižnice** odgovorna za inventarizacijo tekočega knjižnega gradiva.

V sklopu **pedagoško animativne dejavnosti** sem predstavila delovanje in problematiko muzeja posameznim skupinam ter individualnim obiskovalcem. Nekatere obiskovalce sem vodila po Polharski zbirki, depandansi muzeja na Pristavi, gradu Snežnik. Prav tako sem predstavila problematiko muzeja v lokalnih medijih (Radio'94, Radio Koper-Capodistria).

Februarja sem bila mentorica dvema študentkoma etnologije in kulturne antropologije (Martini Erjavec in Luciji Horvat), ki sta pri nas opravljali obvezno prakso.

Šestič zapovrstjo sem sodelovala v Zgodovinski komisiji za ocenjevanje raziskovalnih nalog mladih raziskovalcev zgodovine pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije. Zaradi rekordnega števila nalog (143) mi je